Posudek vedoucího diplomové práce

Robert Šindler: *„Reflexe politických a společenských událostí na Slovensku v letech 1939-1945 na stránkách románové a povídkové literatury“*, Praha 2008,156 stran

Robert Šindler si ve své diplomové práci vytýčil nesnadný a – v rámci Ústavu světových dějin – doposud ne zcela obvyklý úkol, tj. analyzovat obraz tzv. Slovenského státu na stránkách slovenské a české románové a povídkové literatury druhé poloviny 20. století. Navzdory tomu, že se jedná o velmi náročný cíl, který kromě znalostí metod historikovy práce vyžaduje rovněž rozhled po české a slovenské literatuře a jistou znalost metodologie literární historie, lze hned na úvod říci, že ve svém úsilí uspěl.

Již při diskusi o vymezení tématu jsme se diplomantem shodli na tom, že bude třeba vypracovat první „uvozovací“ kapitolu jeho práce. Robert Šindler tak skutečně učinil a výsledkem je kapitola nazvaná „Slovenský stát a jeho historie“, v níž nastínil to nejpodstatnější, co se na Slovensku v letech 1939-1945 odehrálo; práce na této kapitole přitom rozhodně nebyla snadná: postihnout všechno důležité (nikoli chronologicky, nýbrž tématicky, tj. stát, německou a maďarskou menšinu, židovskou otázku, vliv komunistické strany, stav ekonomiky, činnost opozice, zahraniční odboj atd.) na necelých třiceti stranách vyžadovalo velmi soustředěné úsilí. Tato kapitola splnila nicméně svůj účel nejen v tom, že, jak jsem již naznačil, „uvádí“ do tématu, ale zároveň autorovi poskytuje možnost odkazovat při rozboru jednotlivých literárních děl ke konkrétním historickým souvislostem, v čemž je jeden z hlavních smyslů práce.

Druhá kapitola Šindlerovy diplomky je zřejmě její nejcennější částí. Autor v ní na základě pečlivé četby několika desítek prací rozdělil slovenskou (a zčásti českou) beletrii do pěti období – na bezprostředně poválečnou literaturu, dobou silně poznamenanou literaturu první poloviny 50. let, literaturu částečného uvolnění přelomu 50. a 60. let, literaturu druhé poloviny 60. let, tedy „let naděje a obrodného procesu“, a – konečně – literaturu doby husákovské normalizace. Třebaže tato část Šindlerovy práce není rozsáhlá, stojí za ní, jak jsem již uvedl, velký kus práce – četba, studium a reflexe mnoha děl slovenských i českých autorů.

V této souvislosti je třeba říci, že se, vcelku přirozeně, nabízelo rozšířit práci a o díla vydaná po roce 1989, jež by vrhla na téma nový pohled, stejně jako o díla autorů, kteří z komunistického Československa emigrovali a napsali svá díla na Západě. V takovém případě by se však práce rozrostla do té míry, že by v rámci diplomového úkolu byla jen obtížně zvládnutelná. Proto soudím, že je vymezení práce správné; výše uvedenou připomínku myslím výhradně jako námět pro další studium, bude-li k němu mít autor chuť.

Ve třetí části práce se Robert Šindler pustil do konkrétního rozboru jednotlivých literárních děl. V dílčích podkapitolkách pak nejprve vždy ve stručnosti „uvedl" na scénu autora, poté „načrtl" základní dějovou linii díla a následně se pokusil o jeho kritický rozbor. V zásadě lze říci, že také v této kapitole splnil cíl, který si vytkl; přesto soudím, že v této části práce snad až příliš ulpívá u dějových konkrét namísto většího zobecnění a komparace mezi jednotlivými díly, případně obdobími, kdy vznikala. Šindlerova práce je velmi pilná; kdyby se mu však podařilo odpoutat se ve větší míře od konkrétních osudů protagonistů románů a povídek, bylo by to rozhodně ku prospěchu věci.

Přes tuto dílčí výhradu musím Šindlerovu práci ocenit, a to tím spíš, že je napsána kultivovaným jazykem, takřka bez chyb a poměrně čtivou formou; rovněž bohatý poznámkový aparát splňuje všechny nároky kladné na diplomovou práci na FF UK v Praze. Ze všech těchto důvodů je, alespoň doufám, zřejmé, že diplomovou práci Roberta Šindlera doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení:

V Praze, 19. května 2008

Doc. PhDr. Martin Kovář, Ph.D.
Ústav světových dějin FF UK v Praze